



טורי סלומון יהושע

018178

בן חנה וצבי

נולד ב- 22.7.1927

שרת בגדוד "גדעון" (13)

נפל ב- 15.6.1948

בקרוב על ג'נין





שלום יהושע -

בן חנה ויוסף-צבי, נולד ביום כ"ב בתמוז תרפ"ז (22.7.1927) בכפר לוצקה, מחוז קרפטו-רוס, צ'כוסלובקיה. המשפחה היתה ענייה, והנער עבר לבודפשט בירת הונגריה, על-מנת ללמוד מלאכה (חשמלאות). בהונגריה מצאנו מוראי מלחמת-העולם השנייה, אך שם גם מצא את הדרך לתנועת "השומר הצעיר", והוא בן 17. בעזרת חבריו ברח מפני הנאצים בחזרה לרומניה וב-15.1.1945 עלה ארצה במסגרת "עליית-הנער" ועם אחת מקבוצות ההכשרה של התנועה הגיע לקיבוץ בית אלפא ולבסוף הצטרף לקיבוץ דליה, כחבר משק.

בבית אלפא היה לחבר ה"הגנה" ובה קיבל את אימוניו היסודיים. בדליה עבר קורס מ"כים של הפלמ"ח ובסיימו מילא תפקיד מ"כ בגדוד בחטיבת "גולני". עם גדודו עבר את מרבית קרבות העמק ו"המשולשי". השתתף בכיבוש אום-א-זינאת, לגזן, וגם בקרב הקשה על גנין. בקרב זה נפצע בחוט השדרה ולאחר עשרת ימי עינויים נפטר מפצעיו בבית-החולים בעפולה ביום ה' בסיוון תשי"ח (15.6.1948). הובא למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בעפולה.

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב־פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ־ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי־אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי לחימה ארוכים בני עיר רבים ואף עולים חדשים. אנשי נה"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות היתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העליות השונות. בסיכום המבוא שכתב נחום גולן לספר "אילן ושלח" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובמישורי העמקים, ובמרחבי הנגב הרחבנו אופקים – התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנתנה לחטיבה את צביונה וחותרה המיוחד, וממנה ספגה את ערכיה, כי על כן היתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכים שינקה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תכונותיו של עובד־האדמה ויושב־הכפר: עקשנות, צמידות למשימה, שורשיות ושקט..."



באימון ובשגרה

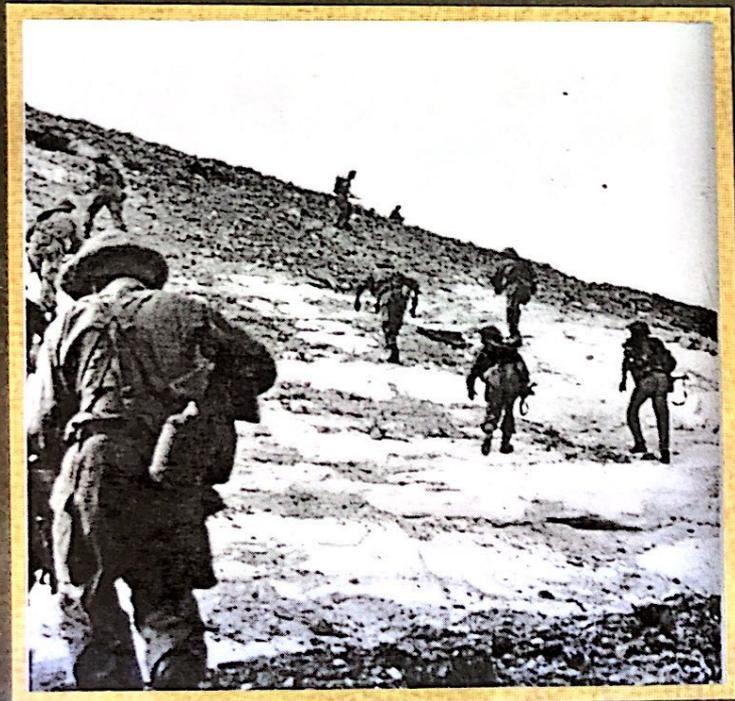
ארכה, עקובה מדם וקשה, היא "דרך הקרבות של החטיבה"; עשרות אתרי-קרב, מאות פעולות ומבצעים ואלף ומאה חללים; הם עדות נאמנה ומכאיבה למורשת-הקרב, להיסטוריה הצבאית, לפעילות המבצעית... ויחד עם זאת, רבים וטובים מכין רבבות יוצאי החטיבה, הזוכרים בנוסטלגיה ובאהבה את תקופת שרותם הסדיר, כלוחמים ומפקדים, לא התנסו בקרב, לא ידעו מלחמה! כל תקופת שרותם היתה ב"אימון ובשיגרה". לאלו שבסבב שנתי קבוע היו "עולים לקו" "יורדים לאימון", יוצאים ל"רגילה" ל"נופש" ול"תעסוקה"; לאלו שלא נטלו חלק בקרב, וגם לא עברו את הגבול באיזו חדירה או פשיטה, לא פגעו באויב, וגם לא חילצו חבר פצוע תחת אש, וגם לא קיבלו צל"ש וכל שרותם הצבאי היה מבט"ש לבט"ש, לכל אלו, הפרק הזה מוקדש...

רק תשאל, ותראה איך הם זוכרים, ואין זה משנה אם שרתו בחטיבה בשנות החמישים או בשנות השמונים; בימי תש"ח, "קדש", ששת הימים או יום הכיפורים; במלחמת ההתשה ובמרדפים, במבצע ליטאני או של"ג במלחמת לבנון או ב"שטחים"; אם תשאל ותבקש הם יספרו בהתלהבות ובשמץ געגועים על אותם הימים; על סיור-בוקר, וה"סיור האלים", על התצפית והמארב, על נווט-הלילה ושגרת המוצב... ויעלו על נס את החברות והאחוה, ותחושת ההשתייכות והגאווה, בפלוגה, בגדוד, ובחטיבה!

הם זוכרים היטב, כל דורות הלוחמים, את המ"פ המ"מ הסמל והרס"ד, את "המאהל" והשמירות, ההמתנה וה"שמועות", את הכוונות ואת ה"הקפצות" את המסדרים וה"יצאות"... כולם לקחו עמם עם כל הזכרונות את ה"קיטבק" הפק"ל והתד"ל, שק-שינה מדים ודרגות, אפוד-מגן, שש"בש, קסדה ואיך-ספור חוויות... על כן ראוי לספר על אותם אלפי לוחמים, שלא חסכו זיעה וכל מאמץ, וחזרו-רטובים, מריצת-לילה, ממסע ממתות, מעשרות אימונים; אימון "יבש" ו"רטוב", אימון-הפרט, ואימון החטיבה; אימונים בהגנה, בהתקפה, בהבקעה ובכל צורות הלחימה; ביעד-מבוצר, בשטח בנוי, במדבר ובהר... אימון בנגב, בגליל או ברמה, אימון בשת"פ עם שריון, תותחנים או עם הנדסה... מעבר שדות-מוקשים ולחימה בתעלות, לחימה בצוות-קטן, בחוליה ועם כל הפלוגה... עם חגור-קל, מימיה ורימונים, או עם חגור מלא, "חגור פילים", וקפל"ד. עם שכפ"ץ ו"פאוצים" ומחסניות מלאות "נותבים"... עם נשק אישי; "עוזי", "סטן" "צ'כי", "אפ"אך" ו"גליל", עם מגל"ד, ומק"כ, "בזוקה" ומא"ג, עם מרגמה... ועם כל שאר אמצעי-הלחימה... כי להיות ב"גולני" פרושו להתאמן עם כל הנשמה, ולשאת בגאווה את ה"כומתה החומה"...

להיות ב"גולני" פרושו להיות נהג או טבח או פקידה, בסיירת ב"עורב" בפלוגת-הקשר, פלוגת הנדסה, או ב"מפקדה"; להיות ב"גולני" פרושו להיות חובש, אפסנאי, ש.ג. או קשר, להפעיל אמל"ח מתוחכם ולעשות "עבודות רס"ד"... להיות בגולני פרושו לרוץ כמו מטורף, עם חגור-מלא וכובע פלדה, ב"יום ספורט", או במסע, ל"הכרת החגור" ו/או ל"קבלת הכומתה"... להיות בגולני פרושו גם לעמוד דום "כמו חיל", כמו קצין כמו לוחם בכל המסדרים, ב"מסדר בוקר" וב"מסדר השכמה", במסדר-המפקד, ובמסדר יציאה; טקס ההשבעה, וטקס קבלת הכומתה, טקס סיום קורס מכי"ם או קצינים, ומסדר-סיום של תקופת האימונים, וטקס זכרון שנתי לכל החללים... להיות ב"גולני" זו אכן חוויה, חוויה אמיתית של "אימון ושיגרה"...

באימונים





"... וכשהוצרכו להוכיח עצמם כחיילים
עשה זאת עם הצד הטוב ביותר."

גנין

גנין העיר שוכנת בתוך גיא עמוק שבין הרים. מצפון נשקף עמק גנין רחב הידים, ומעבר לו, במרחק המדומדם, עמקיזרעאל והרי הגליל התחתון. מכל שאר העברים סוגרים עליה הרים נישאים. הרוצה לאבטח את העיר ולהגן עליה, צריך לכבוש את ההרים הסוגרים עליה כטבעת. שני משלטים גדולים ורמים עלולים לחתוך גורלה של עיר זו : משלט הנמצא דרומית-מזרחית לעיר ומשלט הנמצא דרומית-מערבית לה. המחזיק בהם — כמחזיק בעיר גופא. משלטים אלה היו מטרות-התקפתנו בדרכנו ללכוד את העיר. על היחידות התוקפות הוטל להקיף את העיר על-ידי תנועה רבת-היקף מעבר מזה ומעבר מזה, לסגור עליה כבמלקחים על-ידי השתלטות על המשלטים שמאחוריה, כשכוחות נוספים, רגלים ומשורינים, סוגרים ולוחצים עליה מצפון, מן העמק הפתוח.

יומן המערכה

- 1.6.48 — מטוסינו הרעישו בלילה את גנין ואוסיאל-פאחם.
- מטוסים עיראקיים הרעישו את עפולה.
- 2.6. — כוחות "גדעון" כבשו את סנדלה, מוקייבלה, גילמה ועראנה שבדרך לגנין.
- ערביי מוג'ידל מטרידים את התחבורה העברית שבין שריד לגנינה.
- 3.6. — התחבורה העברית נתקפת שוב בכביש הנ"ל.
- מטוסינו הפציצו בלילה את טורען ולוביה.

- 4.6. — ההתקפה על גנין נכשלה. כוחותינו נסוגו מן העיר.
- טור-משורין סורי שניסה להתקדם לעבר הקרנטינה הישנה שליד צמח ונהדף, נסוג לסמרה והחל להתקדם לעבר עין-גב, כששתי מחלקות רגליים נעות אחריו.
- עפולה הורעשה ע"י מטוסים עיראקיים.
- 5.6. — הטור הסורי תקף את עין-גב מדרום, אך נהדף חזרה לסמרה.

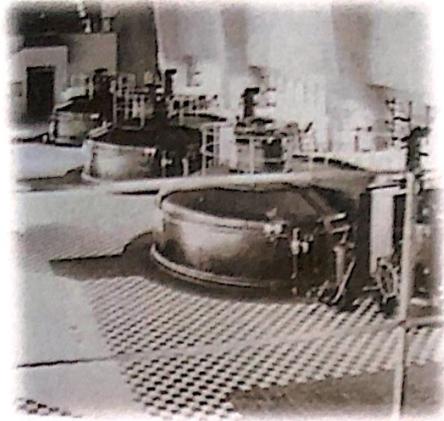
- 6.6. — משקי עמקי-הירדן הורעשו מתותחים.
- התחבורה העוברת בקטע גנינה-שריד נטרדת שוב ממוג'ידל.
- 7.6. — דגניה ב' הורעשה מתותחים.
- מכונית עמוסה בחיילים סוריים נפגעה ע"י פגזינו ליד תל-אדתי ועלתה באש.
- כפר-מיסר שבגליל-התחתון נסרקה ע"י יחידה מגדוד "גורן". הוחרמו 8 רובים.
- 8.6. — יחידות "ברק" סרקו את הכפרים שבסביבות רמות-כוכבא וסירין.

דרכו ופועלו



השומר הצעיר

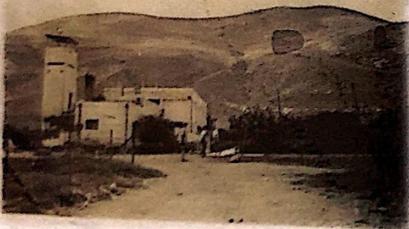
הצטרף לתנועת "השומר הצעיר"



מפעל חשמל-
המקצוע אותו למד



קיבוץ בית אלפא
בו היה כחבר משק



הכי נורא



והכי היא האמת הנוראה כ"כ
שכאשר אתה נושם לרווחה
מישהו אחר נאנח
האחד יזכה גם למחר
השני ישאר באתמול
שם - שלך אינו מוכר
לאחר הוא הכל
מישהו מודה לאל
ומישהו פורץ בקריאות שבר
אחד נולד מחדש
השני מובל אל הקבר
כמו בלוטו דמים נפלטים השמות
כדור ועוד כדור ועוד מטען ועוד דמעות
ואתה מתפלל לא להכיר
ואתה מתחנן לא לזכות
ואין שוויון באבל
ואין סימטריה במכות
הכלל הכואב ממשיך
הפרט האחר נקבר
ככה עכשיו בהווה
ככה היה בעבר
רגע אתה קיים
ועוד רגע אתה איננו
ככה הם חיינו
וככה הוא מותנו.